

การประเมินโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู
ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่*
PROJECT EVALUATION OF CHANGING HOME INTO CLASSROOM
AND TURNING PARENTS INTO TEACHERS
OF KRABI SPECIAL EDUCATION CENTER

อุไรวรรณ แก้วเกตุ

Uraiwan Keawkate

รัฐพร กลิ่นมาลี

Ratthaporn Klinmalee

นพรัตน์ ชัยเรือง

Nopparat Chairueang

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Sri thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: 6355701036@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินบริบทของโครงการ 2) ประเมินปัจจัยนำเข้า 3) ประเมินกระบวนการของโครงการ และ 4) ประเมินผลผลิตของโครงการ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู และบุคลากร 44 คน พ่อแม่ ผู้ปกครอง 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ฉบับ และการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลหรือแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2564 ที่ได้จากแบบบันทึกผลตามสภาพจริงจากฝ่ายวิชาการหรือครูประจำชั้น สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบริบทของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

* Received 1 September 2022; Revised 7 March 2023; Accepted 7 March 2023

2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิตของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่

4.1 ผลที่เกิดจากการดำเนินงานตามโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

4.2 การพัฒนาศักยภาพเด็กพิการตามโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ผลการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลหรือแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ปีการศึกษา 2564 พบว่าผู้เรียน ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, ปรับบ้านเป็นห้องเรียน, การพัฒนา, ศักยภาพ

ABSTRACT

This project evaluation aimed to assess 1) the project context, 2) the input factors, 3) the operational process, and 4) the project productivity. The sample group consisted of 44 teachers and personnel, including 73 parents. The assessment instrument was four copies of five-point scale questionnaires. From the original result records from the academic department or the class teachers, the research gained the potential development of disabled children defined in individual education or family support plans of the project to change the house into a classroom and turn parents into teachers for Krabi Special Education Center of Academic Year 2021. The statistics used in this research were percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that:

1. Overall, the context of the project to change the home into a classroom and turn parents into teachers of Krabi Provincial Special Education Center was appropriate at a high level.

2. Overall, the input factors of the project to change the home into a classroom and turn parents into teachers of Krabi Provincial Special Education Center was appropriate at a high level.

3. Overall, the operation process of the project to change the home into a classroom and turn parents into teachers of Krabi Provincial Special Education Center was appropriate at a high level.

4. The productivity of the project to change the home into a classroom and turn parents into teachers of Krabi Provincial Special Education Center was as follows:

4.1 Overall, the results from implementing the project to change the home to a classroom and turn parents into teachers were appropriate at a high level.

4.2 The potential development of disabled children under the project to change the home into a classroom and turn parents into teachers: the results of the development of disabled children as specified in individual education or family support plans for the academic year 2021, the research found that 100% of the learners passed the assessment criteria.

Keywords: Project evaluation, Turning home into a classroom, Development, Potential

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้ระบุไว้ในหมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐมาตรา 54 กำหนดไว้ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ระบุไว้ในหมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษามาตรา 10 วรรคแรก กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” วรรคสองระบุว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” และวรรคสามระบุว่า “การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติให้คนพิการ มีสิทธิทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ จนตลอดชีวิตพร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบ และรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ความแตกต่างระหว่างบุคคล และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคล และได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2550)

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ซึ่งได้ดำเนินการภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “สร้างระบบการศึกษาที่รองรับการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต และความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกหลักของการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการดำรงชีวิต อย่างมีความสุข ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และจากเป้าประสงค์ดังกล่าว จึงทำให้เกิดกลไกเชิงระบบ และวิธีปฏิบัติที่ขจัดปัญหาและอุปสรรคในการเลือกปฏิบัติต่อ คนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยการเข้าถึงบริการทางการศึกษา ที่มีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลาย

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครูขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 จนถึงปัจจุบัน และโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบาย การจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส ในทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2552 - 2561) และแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2560 - 2564 ที่กำหนด วิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนพิการได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเสมอภาค” กำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการรุนแรง คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มโอกาสให้คนพิการได้รับบริการทางการศึกษา และยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ และสอดคล้องกับจุดเน้นของสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษที่มุ่งเน้นให้นักเรียนพิการ และผู้ด้อยโอกาสได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มศักยภาพเป็น รายบุคคล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2564 - 2565 ในด้าน โอกาส ข้อ 2.4 ส่งเสริมให้เด็กพิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีพื้นฐานในการประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรีความ เป็นมนุษย์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหลักดูแลจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ เพื่อให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเสมอภาค ดังนั้น สำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษได้จัดให้มีโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กพิการก่อนวัยเรียนและเด็กพิการรุนแรงได้รับการพัฒนา และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ตามศักยภาพครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลพัฒนาช่วยเหลือเด็กพิการได้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล และสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายระหว่างกลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชนในการให้ความช่วยเหลือ ร่วมพัฒนา และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเครือข่าย และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและปัญหาของเด็กพิการรุนแรงส่วนใหญ่ ไม่สามารถรับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ และหน่วยบริการ เนื่องจากข้อจำกัดในความพิการรุนแรง และปัญหาด้านสุขภาพ ทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถรับบริการอย่างต่อเนื่องได้ รวมถึงการขาดความรู้ ทักษะและสื่อการเรียนการสอน ในการกระตุ้นพัฒนาการเด็กพิการรุนแรงด้วยตนเองที่บ้าน เพื่อสนองนโยบายของสำนักบริหารงานการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ ได้ดำเนินโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 จนถึงปัจจุบัน เพื่อให้เด็กพิการมีโอกาสได้รับการฟื้นฟู และพัฒนาศักยภาพ โดยพ่อแม่และผู้ปกครองที่เป็นผู้ใกล้ชิด สามารถจัดการศึกษาร่วมกับ ศูนย์การศึกษาพิเศษ และหน่วยบริการ ให้ตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษรายบุคคล ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมของเด็กพิการ

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้ประเมินจึงได้วางแผนดำเนินการและพัฒนารูปแบบ ให้ความช่วยเหลือเด็กพิการรุนแรงตามบ้าน ให้เหมาะสมตามสถานการณ์ โดยศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูล และเลือกกำหนดรูปแบบการดำเนินงานฟื้นฟู และพัฒนาศักยภาพเด็กพิการ และได้ประยุกต์รูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, D.L. & Shinkfield, A.L., 1983) ที่ครอบคลุมการประเมินทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาและตัดสินใจในการดำเนินงานตามโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบท (Context Evaluation) ของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่
3. เพื่อประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่
4. เพื่อประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ประกอบด้วย ครูและบุคลากร ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ จำนวน 49 คน พ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ ที่เข้าร่วมโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู จำนวน 90 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ประกอบด้วย ครูและบุคลากร ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 44 คน พ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ ที่เข้าร่วมโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ปีการศึกษา 2564 จำนวน 73 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

ประเภทของเครื่องมือ ในการประเมินครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. แบบสอบถามการประเมินโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ใช้แบบสอบถามการประเมินรูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยแบบสอบถามและแบบบันทึกมีข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 ฉบับ ดังนี้

- ฉบับที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบริบทของโครงการ
- ฉบับที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีปัจจัยนำเข้าของโครงการ
- ฉบับที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อกระบวนการของโครงการ
- ฉบับที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อผลผลิตของโครงการ

2. การพัฒนาศักยภาพเด็กพิการตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หรือแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว โครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2564 ที่ได้จากแบบบันทึกผลตามสภาพจริงจากฝ่ายวิชาการหรือครูประจำชั้น

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้รายงานได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ และวิธีการประเมินโครงการแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ
2. ศึกษาทบทวน และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู
3. วิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการโดยครอบครัวและชุมชน

4. สร้างแบบสอบถาม โดยผู้รายงานได้สร้างขึ้นโดยได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และจากการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

5. นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของสำนวนภาษาแล้วนำมาปรับปรุงให้ถูกต้อง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแต่ละข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินโครงการได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือจากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา และพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กพิการ ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามและให้ส่งแบบสอบถามคืนตามที่กำหนด

3. เมื่อครบกำหนดส่งคืนแบบสอบถามให้ติดตามทวงแบบสอบถามชุดที่ไม่ได้รับกลับคืนไปยังกลุ่มตัวอย่าง

4. ได้รับแบบสอบถามกลับคืนอย่างครบถ้วนทุกฉบับ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ด้วยตนเอง และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลตามขั้นตอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ประเมินนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับที่ได้รับกลับคืน

2. หาค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลจากแบบสอบถาม

3. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ของข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นรายข้อและรายด้าน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows

4. การแปลผลค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Best, J.W., 1970)

5. การประเมินศักยภาพเด็กพิการกลุ่มทักษะการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ พุทธศักราช 2563 ประกอบด้วย 9 กลุ่มทักษะ ได้แก่ กลุ่มทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน กลุ่มทักษะวิชาการเพื่อการดำรงชีวิต กลุ่มทักษะส่วนบุคคลและสังคม กลุ่มทักษะการทำงานและอาชีพ กลุ่มทักษะการดำรงชีวิตในชุมชน กลุ่มทักษะวิชาการเพื่อการดำรงชีวิตในชุมชนและในสถานที่อื่น กลุ่มทักษะการปรับตัวและการเข้าสังคมในชุมชน

กลุ่มทักษะการทำงานและอาชีพในชุมชน กลุ่มทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการ โดยผู้เรียนทำได้ระดับ 4 หรือ 5 ผ่านเกณฑ์การประเมินใช้เกณฑ์ในการตัดสินเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ทำได้ด้วยตนเอง

ระดับ 4 หมายถึง ทำได้โดยทำตามแบบ

ระดับ 3 หมายถึง ทำได้โดยใช้การกระตุ้นเตือน

ระดับ 2 หมายถึง ทำได้โดยจับมือทำ

ระดับ 1 หมายถึง ทำไม่ได้หรือไม่ยอมทำ

6. สรุปข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินโครงการในแต่ละด้านที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และหาความถี่ของการตอบแบบสอบถามและเขียนรายงานเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. บริบทของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยนำเข้าของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. กระบวนการดำเนินงานของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลผลิตของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่

4.1 ผลที่เกิดจากการดำเนินงานตามโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

4.2 การพัฒนาศักยภาพเด็กพิการตามโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ผลการพัฒนาการศักยภาพเด็กพิการตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลหรือแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ปีการศึกษา 2564 พบว่าผู้เรียนผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ ผู้ประเมินจะกล่าวถึงประเด็นที่ได้ค้นพบจากการศึกษา ตามความมุ่งหมายของการวิจัย กรอบแนวคิด และสมมติฐานของการศึกษาวิจัย ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการประเมินบริบท ของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ผลปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และพ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้กำหนดหลักการและเหตุผล เป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน กิจกรรมการดำเนินงานที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็กพิการ และนโยบาย กลยุทธ์ จุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับผลการประเมินของ ประพันธ์ โพธิ์หย่า ได้ทำการประเมิน โครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการประเมินบริบท พบว่ามีความเหมาะสมและผ่านเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมาก (ประพันธ์ โพธิ์หย่า, 2553)

2. จากผลการประเมินปัจจัยนำเข้า ของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ มีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ผลปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าครูและบุคลากร รู้และเข้าใจสามารถถ่ายทอดความรู้ และช่วยเหลือเด็กพิการได้ตรงตามความต้องการของแต่ละบุคคล พ่อแม่ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพเด็กพิการแต่ละบุคคล การบริหารจัดการของ สถานศึกษาที่เอื้อต่อการดำเนินโครงการยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยให้ทุกฝ่ายที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งครู บุคลากร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการ ดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล และนำผลไปปรับปรุงพัฒนาตาม กระบวนการพัฒนางานตามวงจร PDCA สอดคล้องกับผลการประเมินของประพันธ์ โพธิ์หย่า ได้ทำการประเมิน โครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าพบว่ามีเหมาะสมและผ่านเกณฑ์การ ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (ประพันธ์ โพธิ์หย่า, 2553)

3. จากผลการประเมินกระบวนการ ของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ผลปรากฏ เช่นนี้เป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ มีการระดม ความคิดเห็น ประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ ทำให้ทุกฝ่ายทราบ แนวทางการดำเนินงาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างชัดเจนและเหมาะสม จัดกิจกรรมตรงตามความต้องการของแต่ละบุคคล ประสานความร่วมมือในการดำเนินงานระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมและ กระบวนการเชิงระบบ โดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) มาเป็นกลยุทธ์ในการดำเนินโครงการ กำกับ นิเทศและติดตามการดำเนินงานของโครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำข้อมูลเสนอ

ในที่ประชุม แล้วร่วมกันกำหนดแนวทางการปรับปรุงพัฒนาให้การดำเนินงานของโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และรายงานผลการดำเนินโครงการไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องและต้นสังกัด สอดคล้องกับผลการประเมินของ สมพร หวานเสร็จ ที่ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการ บ้านเป็นโรงเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ผลการประเมินด้านกระบวนการพบว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษฯ ดำเนินการตามที่กำหนดในคู่มือได้ครบทุกขั้นตอนมีภาพรวมอยู่ในระดับมาก (สมพร หวานเสร็จ, 2553)

4. จากผลการประเมินผลผลิตของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย 2 ประเด็น ดังนี้

4.1 ผลที่เกิดจากการดำเนินงานของโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ผลปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่า โครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของเด็กพิการและครอบครัว ส่งผลให้เด็กพิการได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข และได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการ ชุมชน ภาศิเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีเจตคติที่ดี และมีส่วนร่วมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการในชุมชน สอดคล้องกับผลการประเมินของประพันธ์ โพธิ์หย่า ได้ทำการประเมินโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ประเมินผลการประเมินผลผลิตพบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมาก (ประพันธ์ โพธิ์หย่า, 2553)

4.2 การพัฒนาศักยภาพเด็กพิการตามโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ปีการศึกษา 2564 โดยรวมผู้เรียนผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ 4 ที่ผลปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าครูและบุคลากร พ่อแม่ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการทุกขั้นตอนส่งผลให้เด็กพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับผลการประเมินของ เอนก ไชยวงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่องผลพัฒนาการเด็กพิการทำโครงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการโดยครอบครัวและชุมชน (โครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู) ผลการประเมินพบว่า พัฒนาการของเด็กพิการที่เข้าร่วมโครงการฯ พิจารณาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program) และการจัดทำแผนการให้บริการเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan : IFSP) โดยรวมมีพัฒนาการดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 79.25 เมื่อพิจารณารายทักษะพบว่าพัฒนาการด้านทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็กเด็กพิการมี พัฒนาการดีที่สุดคิดเป็นร้อยละ 81.25 รองลงมาคือด้านทักษะการใช้ปัญญา และเตรียมความพร้อมทางวิชาการคิดเป็นร้อยละ 79.69 และทักษะการช่วยเหลือตนเองและสังคมและทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่คิดเป็นร้อยละ 79.06 เลขพัสดุทางการพูดและการใช้ภาษาคิดเป็นร้อยละ 77.19 (เอนก ไชยวงศ์, 2555) และสอดคล้องกับผลการประเมินของดวงชนก ลันดา และจรรยาเกียรติ กุลสอน

ได้ทำการวิจัยเรื่องผลพัฒนาการเด็กพิการตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ โดยครอบครัวและชุมชน (โครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู) ผลการประเมินพบว่า พัฒนาการเด็กพิการที่เข้าร่วมโครงการฯ พิจารณาตามแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (Individualized Education Program) และการจัดทำแผนการให้บริการ เฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan : IFSP) โดยรวมมีพัฒนาการดี (ดวงชนก ลันดา และจรรยาเกียรติ กุลสอน, 2559)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรส่งเสริมและติดตามผลการประเมินโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู อย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงให้โครงการดังกล่าวมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลดียิ่งขึ้น
2. ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยให้ผู้ปกครองได้รับวิธีการ ผูกพันกับเด็กพิการด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดแนวทางการประเมินโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครูมาใช้ให้เกิดผลสำเร็จ
2. ควรศึกษาการประเมินโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครูของ สถานศึกษาอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน
3. ควรมีการประเมินโครงการที่เป็นนโยบายของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อนำผลการประเมินโครงการเป็นข้อมูลสารสนเทศมาปรับปรุงพัฒนาโครงการให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด

สรุป

จากผลการประเมินโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษา พิเศษประจำจังหวัดกระบี่ พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้าน ผลผลิต ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านบริบท ผลตามสภาพจริงของการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการ ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100 จึงควรดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) (พ.ศ. 2545). กรุงเทพมหานคร: พรินทวานกราฟฟิค.
- ดวงชนก ลันดา และจรรยาเกียรติ กุลสอน. (2559). การพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษโดยครอบครัวและชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 11(33(1)), 13-24.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุริยาสาน.
- ประพันธ์ โพธิ์หย่า. (2553). ผลการประเมินโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรดิตถ์. อุดรดิตถ์.
- สมพร หวานเสร็จ. (2553). ประเมินโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู. ใน รายงานวิจัย. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2550). แนวทางปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เอนก ไชยวงศ์. (2555). การศึกษาผลการพัฒนาการเด็กพิการตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการโดยครอบครัวและชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2554 ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน. แม่ฮ่องสอน: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Best, J.W. (1970). Research In Education (2nd ed.). Englewood Cliff, New Jersey: Prentice-Hall.
- Stufflebeam, D.L. & Shinkfield, A.L. (1983). Systematic Evaluation. Boston/Lancaster: Kluwer-Nijhoff Publishing.